

Asia: VM040:00/2019, VM/823/03.01.00/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuntalakiin ehdotetaan uutta asetuksenantovaltuutta, jonka perusteella valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa kuntia ja kuntayhtymiä velvoittavasti tarkempia säännöksiä tilinpäätös-, osavuosikatsaus- sekä palvelukohtaisten taloustietojen sisällöstä ja tuottamisesta yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa. Työryhmän ehdotusten keskeinen havainto on, että uudistuksella tavoiteltuihin hyötyihin on mahdollista päästä ainoastaan, mikäli kunnille säädetään velvollisuus tarvittavien tietojen toimittamiseen yhteen toimivassa muodossa, sekä varmistetaan yhteisen raportointipalvelun ylläpito ja hyödyntäminen.

Kuntien organisaatiot ja strategiat ovat rakentuneet vuosien varrella erilaisiksi mm. johtuen paikkakunnan sijainnista, kunnan koosta, taloudellisesta tilanteesta jne., joten tämä tulee haastamaan vertailtavuuden. Muutoksen valmistelu ja toimeenpano vaatii lisää talous- sekä henkilöresurssia, joka on poissa muusta tärkeästä palvelutuotannosta sekä kunnan muista perustehtävistä.

Haasteena tulee olemaan myös erilaiset kirjauskäytännöt esimerkiksi sisäisten erien kohdentaminen eri toimintayksiköille esim. hallintojen, arkistoinnin, taloushallinnon sekä ICT-kustannuksissa. Mallin käyttöönottovaiheessa on tärkeää tarkastella eri laskentakohteiden kohdennustekijöitä ja määritellä selkeät linjaukset myös näille kustannuksille.

Ähtärin kaupunki on viime vuosina siirtänyt kaikkien tytäryhtiöiden kirjanpidot kaupungin taloushallintoon, joka merkittävästi vaikuttaa käytettävissä oleviin taloushallinnon resursseihin sekä tehtyihin taloushallinnon investointeihin. Lisäksi organisaatioon tehdään rakenteellisia muutoksia syksyn 2019 aikana, kun osa kaupungin kiinteistöhuoltoa siirretään kaupungin tytäryhtiölle ja kaupunki ostaa ostopalveluna kiinteistöhuollon palveluja.

Ähtärin kaupunkia koskeva mittavin organisaatiomuutos tehtiin kuitenkin vuonna 2016, kun Ähtärin kaupungin sosiaali- ja terveystalot siirrettiin yhdessä Alavuden kaupungin, Kuortaneen ja Soinin kuntien kanssa yhteisyritys Kuusiolinnalle, jolloin määriteltiin sosiaali- ja terveystaluille nettohinta. Nettohinta tulee muuttumaan vuosittain palvelusopimuksessa määriteltujen kertoimien yms. tunnuslukujen mukaan. Näiden kustannusten kohdentaminen tiettyyn sosiaali- tai terveystaloon haastaa tässä muutoksessa, koska esimerkiksi erikoissairaanhoidon menot perustuvat tiettyjen vuosien keskiarvoon, jota muutetaan palvelusopimuksessa sovittujen kertoimien mukaan. Lisäksi Ähtärin kaupungin konserniin kuuluu 13 tytäryhtiötä mm. Ähtärin Eläinpuisto Oy, Ähtärin Vuokratalot jne. Kaupungin tehtäviin kuuluu myös huolehtia tärkeistä tytäryhtiöiden toimintaa tukevista tukipalveluista.

Digitalisaation toteuttaminen esitetyllä tavalla edellyttää välttämättä uusia investointeja taloushallinnon ohjelmistoihin, joko nykyisiin ohjelmistoihin uusia sovelluksia, tietojärjestelmien yhtenäistämistä tai jopa uuden taloushallinto-ohjelmiston hankkimista.

Henkilöstöresursseja tarvitaan ohjelmistojen käyttöönottovaiheessa toteuttamaan tarvittavat muutokset sekä jatkossa varmistamaan tietojen ehdoton oikeellisuus kuntien palvelujen kustannus- ja toimintatietojen toimittamisessa muihin kuntiin nähden yhdenvertaisesti. Mikäli lakiin tulee velvollisuus tarvittavien tietojen toimittamisesta, niin tarvitaan valtion rahallista tukea kustannusten korvaamiseksi, jotta tehtävä pystytään hoitamaan muiden valtion velvoittamien perustehtävien lisäksi.

Kuitenkin on hyvin tärkeää, että kerättävä tieto tukee kuntien ja kuntayhtymien tiedolla johtamista ja tieto julkaistaan sellaisessa muodossa, että sen on kuntien ja maakuntien helposti hyödynnettävissä sekä vertailu voidaan tehdä luotettavasti.

Mikkola Jutta-Kaisa
Ähtärin kaupunki - Kaupunginhallitus